

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 6.11.2006
COM(2006) 657 konč.

2006/0220 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca

(Kodificirana različica)

(predložila Komisija)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. V okviru Evrope državljanov Komisija daje veliko pomembnost poenostavitvi in pojasnitvi evropskega prava, da bi ga naredili bolj jasnega in dosegljivega navadnemu državljanu in mu tako dali nove priložnosti in možnost, da uporablja posebne pravice, ki mu jih to pravo podeljuje.

Tega cilja ni mogoče doseči, dokler številni predpisi, ki so bili večkrat spremenjeni, pogosto zelo bistveno, ostanejo razpršeni tako, da jih je treba iskati delno v izvirnem aktu in delno v kasnejših aktih, ki ga spreminjajo. Za ugotovitev obstoječih pravil, je potrebno precejšnje raziskovalno delo s primerjavo številnih različnih aktov.

Kodifikacija predpisov, ki so bili pogosto spremenjeni, je eno izmed bistvenih sredstev za to, da bi bilo evropsko pravo jasno in transparentno.

2. Zato je 1. aprila 1987 Komisija sprejela odločitev¹, s katero je svojemu osebju dala navodilo, da bi morali biti vsi zakonodajni akti kodificirani po ne več kot desetih spremembah, ob tem pa poudarila, da je to minimalna zahteva in da bi si morali vsi oddelki prizadevati za kodifikacijo besedil, za katere so odgovorni, v še krajših intervali, da bi zagotovili, da so predpisi skupnosti jasni in lahko razumljivi.
3. To je bilo potrjeno v sklepih Evropskega sveta, sprejetih v Edinburghu (december 1992)², s poudarkom na pomembnosti kodifikacije, saj omogoča gotovost o tem, katero pravo se uporablja za določeno zadevo ob določenem času.

Kodifikacije se je treba lotiti ob polnem upoštevanju običajnega zakonodajnega postopka Skupnosti.

Glede na to, da niso dovoljene nobene vsebinske spremembe aktov, ki jih zadeva kodifikacija, so se Evropski parlament, Svet in Komisija z medinstitucionalnim sporazumom z dne 20. decembra 1994 sporazumeli, da se za hitri sprejem kodificiranih aktov lahko uporablja pospešeni postopek.

4. Namen tega predloga je začeti s kodifikacijo Direktive Sveta 80/987/EGS z dne 20. oktobra 1980 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca³. Nova direktiva bo nadomestila različne akte, ki bodo vanjo vključeni⁴; ta predlog v celoti ohranja vsebino aktov, ki se jih kodificira in jih torej zgolj združuje skupaj s samo tistimi oblikovnimi spremembami, ki so potrebne za samo izvedbo kodifikacije.
5. Predlog za kodifikacijo je bil sestavljen na podlagi predhodne konsolidacije, v vseh uradnih jezikih, Direktiva 80/987/EGS in aktov o njeni spremembi, ki jo je opravil Urad za uradne objave Evropskih skupnosti, s pomočjo sistema za obdelavo podatkov. Kjer so bili členi preštevilčeni, je primerjava med starimi in novimi številkami prikazana v tabeli, navedeni v Prilogi II h kodificirani direktivi.

¹ KOM(87) 868 PV.

² Glej Prilogo 3, Del A sklepov.

³ Izvedena v skladu s sporočilom Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Kodifikacija pravnega reda Skupnosti, KOM(2001) 645 konč.

⁴ Glej Prilogo I, k temu predlogu. Dela A in B tega predloga.

↓ 80/987/EGS

2006/0220 (COD)

Predlog

DIREKTIVA .../.../ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne [...]

↓ 2002/74/ES čl. 1, tč. 1

o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca

(Text s významom pre EHP)

↓ 80/987/EGS (prilagojeno)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA–

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena ☒ 137(2) ☒ Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora¹,

☒ ob upoštevanju mnenja Odbora regij², ☒

ob upoštevanju postopka, določenega v členu 251 Pogodbe³,

ob upoštevanju naslednjega:

↓

- (1) Direktiva Sveta 80/987/EGS z dne 20. oktobra 1980 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca⁴ je bila večkrat bistveno spremenjena⁵. Zaradi jasnosti in racionalnosti bi bilo treba navedeno direktivo kodificirati.

¹ UL C [...], [...], str. [...].

² UL C [...], [...], str. [...].

³ UL C [...], [...], str. [...].

⁴ UL L 283, 28.10.1980, str. 23. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2002/74/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 270, 8.10.2002, str. 10).

⁵ Glej Prilogo I, Dela A in B.

↓ 2002/74/ES uv. izjava 1
(prilagojeno)

- (2) Listina Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev, ki je bila sprejeta 9. decembra 1989, v točki 7 določa, da mora dokončna vzpostavitev notranjega trga voditi k izboljšanju življenjskih in delovnih razmer delavcev v ☒ Skupnosti ☒ in da mora to izboljšanje po potrebi zajemati izpopolnjevanje določenih vidikov delovnega prava, kot so postopki kolektivnega odpuščanja in postopki v zvezi s stečaji.
-

↓ 80/987/EGS uv. izjava 1 in
2002/74/ES uv. izjava 2, drugi del
(prilagojeno)

- (3) V primeru plačilne nesposobnosti delodajalca je treba zavarovati delavce in zlasti jamčiti izplačilo njihovih neporavnanih terjatev ☒ ter jim zagotoviti minimalno raven zaščite ☒, kakor tudi hkrati upoštevati, da mora biti gospodarski in socialni razvoj v Skupnosti uravnotežen. ☒ V ta namen morajo države članice ustanoviti organ, ki zagotavlja plačilo neporavnanih terjatev delavcev ☒.
-

↓ 2002/74/ES uv. izjava 5
(prilagojeno)

- (4) Da bi zagotovili enakovredno varstvo delavcev, je treba ☒ opredeliti ☒ plačilno nesposobnost ☒ v luči ☒ zakonodajnih trendov v državah članicah in v koncept plačilne nesposobnosti in poleg likvidacije delodajalca vključiti tudi druge postopke poravnave. Z namenom določiti odgovornost jamstvene ustanove, morajo v tem kontekstu države članice omogočiti, da v primerih, ko ima plačilna nesposobnost za posledico več postopkov poravnave, nastali položaj obravnavajo v enem samem postopku.
-

↓ 2002/74/ES uv. izjava 6

- (5) Zagotoviti bi bilo treba, da delavci, o katerih govorijo Direktiva 97/81/ES z dne 15. decembra 1997 o okvirnem sporazumu o delu s krajšim delovnim časom, ki so ga sklenile UNICE, CEEP in ETUC⁶, Direktiva Sveta 1999/70/ES z dne 28. junija 1999 o okvirnem sporazumu o delu za določen čas, ki so ga sklenile ETUC, UNICE in CEEP⁷ in Direktiva Sveta 91/383/EGS z dne 25. junija 1991 o dopolnitvi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu za delavce z delovnim razmerjem za določen čas ali z začasnim delovnim razmerjem⁸ niso izključeni iz uporabe te direktive.

⁶ UL L 14, 20.1.1998, str. 9. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 98/23/ES (UL L 131, 5.5.1998, str. 10).

⁷ UL L 175, 10.7.1999, str. 43.

⁸ UL L 206, 29.7.1991, str. 19.

↓ 2002/74/ES uv. izjava 7
(prilagojeno)

- (6) Da bi zagotovili pravno varnost za delavce v primeru plačilne nesposobnosti podjetij, ki opravljajo svoje dejavnosti v več državah članicah, in da bi okrepili pravice delavcev v skladu s prakso ☒ Sodišča Evropskih skupnosti ☒, bi bilo treba ☒ predvideti ☒ določbe, ki izrecno določajo, katera ustanova je odgovorna za poravnavo terjatev za plačila v teh primerih in določale kot cilj sodelovanja med pristojnimi upravnimi organi držav članic čim hitrejšo poravnavo neporavnanih terjatev delavcev. Poleg tega je treba zagotoviti pravilno izvajanje pomembnih določb s tem, da se predvidi sodelovanje med pristojnimi upravnimi organi v državah članicah.

↓ 2002/74/ES uv. izjava 8

- (7) Države članice lahko določijo omejitve glede odgovornosti jamstvenih ustanov, ki morajo biti v skladu s socialnim ciljem Direktive, in upoštevajo različne ravni terjatev.

↓ 2002/74/ES uv. izjava 9

- (8) Za lažjo določitev postopka poravnave v primeru plačilne nesposobnosti, zlasti v čezmejnih položajih, bi bilo treba določiti, da države članice obvestijo Komisijo in druge države članice o vrstah postopkov poravnave, v katerih je potrebno posredovanje jamstvenih ustanov.

↓ 2002/74/ES uv. izjava 11
(prilagojeno)

- (9) Države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev ☒ te direktive ☒ in ker je te cilje lažje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost v skladu z načelom subsidiarnosti sprejme ukrepe, kakor določa člen 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne prekoračuje tistega, kar je potrebno za dosego teh ciljev.

↓ 2002/74/ES uv. izjava 12

- (10) Komisija bi morala predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o izvajanju in uporabi te direktive, zlasti kar zadeva nove oblike delovnih razmerij, ki se pojavljajo v državah članicah.

↓

- (11) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic glede rokov za prenos v nacionalno pravo in začetka uporabe direktiv, ki so določeni v Prilogi I, Del C,

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

Področje uporabe in opredelitve

Člen 1

1. Ta direktiva se uporablja za terjatve delavcev, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij, do delodajalcev, ki so plačilno nesposobni v smislu člena 2(1).
2. Države članice lahko izjemoma izključijo terjatve določenih kategorij delavcev iz področja uporabe te direktive na podlagi obstoja drugih oblik jamstva, če se ugotovi, da te osebam zagotavljajo enako raven varstva, kot izhaja iz te direktive.
3. Kadar se v nacionalni zakonodaji držav članic taka določba že uporablja, lahko še naprej iz področja uporabe te direktive izključujejo:
 - (a) hišne pomočnike/ce, zaposlene pri fizičnih osebah;
 - (b) ribiče, plačane po deležu ulova.

Člen 2

1. Za namene te direktive se šteje, da je delodajalec plačilno nesposoben, če je bila podana zahteva za sprožitev kolektivnih postopkov, ki temeljijo na plačilni nesposobnosti delodajalca določenimi z zakoni in drugimi predpisi države članice, in vključuje delni ali popolni odvzem delodajalčevih sredstev ter imenovanje likvidacijskega upravitelja ali osebe, ki opravlja podobno nalogo, in ko je organ, ki je pristojen v skladu z navedenimi določbami:
 - (a) odločil, da se sproži postopek;
 - (b) ali pa ugotovil, da je podjetje ali obrat delodajalca dokončno zaprto in da razpoložljivo premoženje ne zadošča, da bi bila upravičena sprožitev postopka.
 2. Ta direktiva ne vpliva na nacionalno zakonodajo, kar zadeva opredelitev izrazov «delavec», «delodajalec», «plačilo», «pravica, ki zagotavlja takojšnjo upravičenost» in «pravica, ki zagotavlja upravičenost v prihodnosti».
- Vendar pa države članice ne smejo izločiti iz področja uporabe te direktive:
- (a) delavcev, zaposlenih za krajši delovni čas v skladu z Direktivo 97/81/ES;

- (b) delavcev s pogodbo o zaposlitvi za določen čas v skladu z Direktivo 1999/70/ES;
- (c) delavcev v začasnem delovnem razmerju v skladu s členom 1(2) Direktive 91/383/EGS.

3. Države članice ne smejo določiti minimalnega trajanja pogodbe o zaposlitvi ali delovnega razmerja, da bi bili delavci upravičeni do terjatev v skladu s to direktivo.

4. Ta direktiva ne preprečuje državam članicam, da področje varstva delavcev razširijo na druge posamezne primere plačilne nesposobnosti, na primer take, ko so plačila dejansko trajno zaustavljena, ki se ugotovijo z drugimi postopki, kot so navedeni v odstavku 1, določenimi z nacionalno zakonodajo.

Vendar pa se s takimi postopki ne ustvari obveznost jamstva za ustanove drugih držav članic v primerih, navedenih v poglavju IV .

↓ 80/987/EGS

POGLAVJE II

Predpisi o jamstvenih ustanovah

↓ 2002/74/ES čl. 1, tč. 3

Člen 3

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo, da jamstvene ustanove, ob upoštevanju člena 4, jamčijo plačilo neporavnanih terjatev delavcev, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij, ki vključujejo, kadar to zahteva nacionalna zakonodaja, odpravnino ob prenehanju delovnega razmerja.

Terjatve, ki jih prevzamejo jamstvene ustanove, so neporavnane terjatve za plačila, vezane na obdobje pred in/ali, kot je ustrezno, po danem datumu, ki ga določijo države članice.

Člen 4

1. Države članice imajo možnost, da omejijo obveznost jamstvenih ustanov iz člena 3(1).

2. Kadar države članice izkoristijo možnost iz odstavka 1, morajo navesti trajanje obdobja, za katero mora jamstvena ustanova kriti neporavnane terjatve. Vendar pa to obdobje ne sme biti krajše od obdobja, ki zajema nadomestilo za zadnje tri mesece delovnega razmerja pred in/ali po dnevu iz člena 3(2).

Države članice lahko vključijo to minimalno obdobje treh mesecev v priporočljivo obdobje, ki ni krajše od šestih mesecev.

↓ 2002/74/ES čl. 1, tč. 3 (prilagojeno)
--

Države članice, katerih priporočljivo obdobje ni krajše od 18 mesecev, lahko omejijo obdobje, za katero jamstvena ustanova krije neporavnane obveznosti, na osem tednov. V tem primeru se za izračun minimalnega obdobja uporabijo obdobja, ki so za delavca najugodnejša.

3. Države članice lahko določijo zgornjo mejo za plačila, ki jih opravi jamstveni sklad. Te zgornje meje ne smejo biti nižje od ravni, ki je s socialnega vidika skladna s socialnim ciljem te direktive.

Kadar države članice izkoristijo to možnost, morajo obvestiti Komisijo o metodah, ki so jih uporabile za določitev zgornje meje.

↓ 80/987/EGS

Člen 5

Za organizacijo, financiranje in delovanje jamstvenih ustanov države članice določijo podrobna pravila, ki morajo upoštevati predvsem naslednja načela:

- (a) premoženje sklada mora biti neodvisno od delodajalčevih obratnih sredstev in nedostopno za stečajni postopek;
- (b) delodajalec prispeva k financiranju sklada, razen če financiranja v celoti ne prevzamejo državni organi;
- (c) obveznosti sklada ne smejo biti odvisne od tega, ali se obveznosti za njegovo financiranje izpolnjujejo ali ne.

POGLAVJE III

Predpisi o socialni varnosti

Člen 6

Države članice se lahko odločijo, da se členi 3, 4 in 5 ne uporabljajo za prispevke obveznega socialnega zavarovanja ali dodatnega podjetniškega ali medpodjetniškega pokojninskega zavarovanja izven obveznega socialnega zavarovanja.

Člen 7

Za primer, ko delodajalec zavarovalnim ustanovam v okviru državnega sistema socialnega zavarovanja ne plačuje obveznih prispevkov, še preden postane plačilno nesposoben, države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo, da to ne prizadene delavčeve upravičenosti

do nadomestil pri teh zavarovalnih ustanovah do tiste mere, do katere so bili prispevki delavcev obračunani pri viru izplačevanja njegovih dohodkov.

Člen 8

Države članice zagotovijo potrebne ukrepe za varstvo interesov delavcev in oseb, ki so že zapustili delodajalčevo podjetje ali dejavnost na dan, ko ta postane plačilno nesposoben, v zvezi s priznано ali bodočo upravičenostjo do starostnih prejemkov, vključno z družinskimi prejemki, iz naslova dodatnega pokojninskega podjetniškega ali medpodjetniškega zavarovanja izven obveznega socialnega zavarovanja.

↓ 2002/74/ES čl. 1, tč. 4
(prilagojeno)

POGLAVJE IV

DOLOČBE, KI SE NANAŠAJO NA MEDNARODNE SITUACIJE

Člen 9

1. Kadar je podjetje, ki opravlja dejavnosti na ozemljih vsaj dveh držav članic, plačilno nesposobno v skladu s členom 2(1), je za pokrivanje neporavnanih terjatev delodajalca odgovorna ustanova v državi članici, na ozemlju katere delavci opravljajo delo ali ga običajno opravljajo.
2. Obseg pravic delavcev se določi z zakonom, ki ureja pristojno jamstveno ustanovo.
3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo, da se v primerih iz odstavka 1 upoštevajo odločitve, sprejete v zvezi s postopki poravnave v primerih plačilne nesposobnosti iz člena 2(1), za katere se zaprosi v drugi državi članici, ko se določa plačilna nesposobnost delodajalca v skladu s to direktivo.

Člen 10

1. Za namene izvajanja člena 9 predvidijo države članice izmenjavo pomembnih podatkov med njihovimi pristojnimi upravnimi organi in/ali jamstvenimi ustanovami iz člena 3(1), pri čemer morajo zlasti omogočiti obveščanje jamstvene ustanove, ki je odgovorna za pokrivanje neporavnanih terjatev delavcev.
2. Države članice sporočijo Komisiji in drugim državam članicam natančne podatke o svojih pristojnih upravnih organih in/ali jamstvenih ustanovah. Komisija poskrbi, da so te informacije javno dostopne.

↓ 80/987/EGS (prilagojeno)

POGLAVJE V

SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Direktiva ne vpliva na pravico držav članic, da uporabljajo ali uvajajo zakone in druge predpise, ki so za delavce ugodnejši.

↓ 2002/74/ES čl. 1, tč. 5

Izvajanje te direktive ne sme biti v nobenem primeru razlog za poslabšanje glede na obstoječi položaj v državah članicah in v zvezi s splošno ravnijo varstva delavcev na področju, ki ga ureja ta direktiva.

↓ 80/987/EGS

Člen 12

Direktiva ne vpliva na možnost držav članic:

- (a) da sprejmejo ukrepe za preprečevanje zlorab;
 - (b) da odklonijo ali zmanjšajo obveznosti iz člena 3(1) ali obvezno jamstvo iz člena 7, če se izkaže izpolnitev obveznosti neupravičena zaradi posebnih povezav med delavcem in delodajalcem ali zaradi njunih skupnih interesov, ki lahko vodijo do tajnega dogovora med njima;
-

↓ 2002/74/ES čl. 1, tč. 6

- (c) zavrniti ali zmanjšati odgovornost iz člena 3(1) ali obveznost jamstva iz člena 7 v primerih, ko je bil delavec sam ali skupaj s svojimi bližnjimi sorodniki lastnik bistvenega deleža delodajalčevega podjetja ali obrata in je imel znaten vpliv na dejavnosti podjetja.

↓ 2002/74/ES čl. 1, tč. 7

Člen 13

Države članice obvestijo Komisijo in druge države članice o vrstah nacionalnih postopkov v primeru plačilne nesposobnosti, ki sodijo v področje uporabe te direktive, in o morebitnih spremembah v zvezi z njo.

Komisija objavi ta obvestila v *Uradnem listu Evropske Unije*.

↓ 80/987/EGS čl. 11 (prilagojeno)

Člen 14

↓ 2002/74/ES čl. 2, odst. 2,
(prilagojeno)

Države članice Komisijo obvestijo o besedilu ☒ temeljnih predpisov nacionalnega prava ☒, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

↓ 2002/74/ES čl. 4 (prilagojeno)

☒ Člen 15 ☒

☒ Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu najkasneje do 8. oktobra 2010 poročilo o izvajanju in uporabi členov 1 do 4, členov 9 in 10, člena 11, drugi odstavek, točke (c), člena 12, ter členov 13 in 14 te direktive v državah članicah. ☒

↓

Člen 16

Direktiva 80/987/EGS, kakor je bila spremenjena z akti, navedenimi v Prilogi I, je razveljavljena, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos v nacionalno pravo in začetka uporabe direktiv, ki so določeni v Prilogi I, Del C.

Sklici na razveljavljeno direktivo, se upoštevajo kot sklici na to direktivo in se berejo v skladu s primerjalno tabelo v Prilogi II.

Člen 17

Ta direktiva začne veljati na dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 18

Ta Direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, [...]

Za Evropski parlament
Predsednik
[...]

Za Svet
Predsednik
[...]

PRILOGA I

Del A

Razveljavljena direktiva z njenimi zaporednimi spremembami (iz člena 16)

Direktiva Sveta 80/987/EGS	(UL L 283, 28.10.1980, str. 23)
Direktiva Sveta 87/164/EGS	(UL L 66, 11.3.1987, str. 11)
Direktiva 2002/74/ES Evropskega parlamenta in Sveta	(UL L 270, 8.10.2002, str. 10)

Del B

Nerazveljavljeni akt o spremembi (iz člena 16)

Akt o Pristopu iz leta 1994

Del C

Roki za prenos v nacionalno pravo in začetek uporabe (iz člena 16)

Direktiva	Roki za prenos	Datum začetka uporabe
80/987/EGS	28. oktober 1983	1. januar 1986
87/164/EGS		
2002/74/ES	8. oktober 2005	

PRILOGA II

PRIMERJALNA TABELA

Direktiva 80/987/EGS	Ta direktiva
Člen 1	Člen 1
Člen 2	Člen 2
Člen 3	Člen 3
Člen 4	Člen 4
Člen 5	Člen 5
Člen 6	Člen 6
Člen 7	Člen 7
Člen 8	Člen 8
Člen 8a	Člen 9
Člen 8b	Člen 10
Člen 9	Člen 11
Člen 10	Člen 12
Člen 10a	Člen 13
Člen 11(1)	_____
Člen 11(2)	Člen 14
Člen 12	_____
_____	Člen 15
_____	Člen 16
_____	Člen 17
Člen 13	Člen 18
_____	Priloga I
_____	Priloga II